

FAHRENHEIT 451

REVISTA DELS BOMBERS DE BARCELONA

www.bcn.es/bombers

Desembre 2004
Núm. 15

Accident a la línia 3 de metro

- **Visites de prevenció als hospitals**
- **La col·laboració amb Guàrdia Urbana**

PREMI DE NARRACIÓ CURTA

Bases per al tercer premi de relats breus de Bombers de Barcelona

Josep Guinovart, pintor i gravador català, ha creat la felicitació d'enguany per als Bombers de Barcelona

4

Editorial

I el 2005, més!

22

Personal de gestió

L'Oficina Tècnica de Serveis Generals

5

Candent

L'accident al metro posa a prova els Bombers

24

Cooperació i solidaritat

La solidaritat a l'SPEIS

8

Notícies

Més de 8.000 bombers es manifesten a Madrid l'11-N

26

Al marge

Petita història dels serveis mèdics a Bombers

9

Serveis destacats

- Recta final abans de Nadal
- Dos mesos d'actuacions al Port Autònom i les Rondes

28

El cau del jubilat

In memoriam

12

Eines de prevenció

Prevenció operativa als centres hospitalaris

30

Activitats

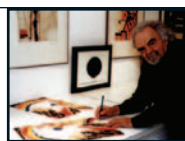
- Setmana Blanca 2005
- IV Volta cicloturista

14

Materials i equipaments

- K-5, el centre de comandament
- La serra de sabre

32

Flamarades

- Protecció Civil s'incorpora a l'SPEIS
- Guardonats a Videofuego

16

Formació

Elements de protecció en una excarceració

34

Iceberg

Humor

18

Taula rodona

Bombers i urbans treballant de la mà

FAHRENHEIT • 451

Edita: Bombers de Barcelona
Ajuntament de Barcelona

Consell Editorial:

Joan Andrés Vélez, Josep Barjuan, Màrius Comorera, Carles Escarpanté, Eva Llorach, Jesús Martínez Viejo, Josep Munt Albareda, Mònica Navas, Joan Pedreny, Montse Radresa i Susana Suárez

Directora: Montse Radresa

Serveis editorials: Op-team SIC SL

Navas de Tolosa, 270, 5-3
08027 - Barcelona
Tel. 93 243 08 35
Fax 93 352 76 76
www.op-team.com
(fahrenheit451@mail.bcn.es)

Coordinació: Mònica Navas
(nicanavas@op-team.com)

Disseny i maquetació:

Joan Serra, Núria Güell

Redacció: Susana Suárez

Fotografia: Ricard Cervantes, Jordi Aparici, Jordi Asin, Josep R. Carme, Ricard Cugat, Àngel Fernández, Enric Planas, Joaquim Pol, Isidre Soler i Susana Suárez

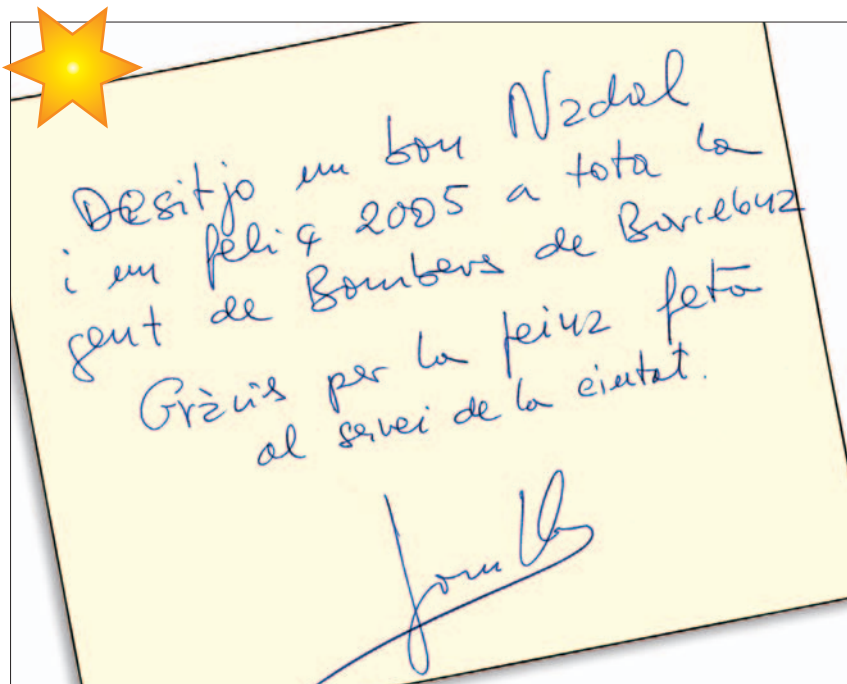
Col·laboradors en aquest número:

Jordi Asin, Juan Diego Cabello, Josep R. Carme, Josep Lluís Fernández, Miguel A. Fuente, Jaume Loscos, Josep Martí i Bòria, Agustí Pech, Joaquim Rochera, Ferran Valdeuza i David Zapater

Fotomecànica i impressió: Cevagraf SCCL
Dipòsit legal: B-33873-2001

Queda prohibida expressament la reproducció total o parcial de qualsevol dels materials i informacions apareguts en aquesta publicació, sense citar-ne la procedència i demanar-ne prèvia autorització a la direcció de la publicació.

! el 2005, més!

4

REVISTA DELS BOMBERS DE BARCELONA

El final d'any suposa també el moment de fer balanç. Professionalment, el 2004 ha suposat la incorporació de 15 bombers més i la convocatòria de 30 noves places. Una xifra que es repetirà, segons el compromís del darrer PAM, any rere any fins al 2007. Molts més bombers, més de 8.000, es tornaren a manifestar el passat 11 de novembre a Madrid, en demanda de la rebaixa en l'edat de jubilació i de la catalogació de les malalties professionals. El 2005 serà la data clau per conèixer si les reivindicacions dels bombers són ateses. Esperem que sí.

Si parlem d'operacions ens hem de referir a la intervenció del mes d'octubre a les instal·lacions del Metro com a conseqüència del descarrilament d'un comboi. Les dificul-

tats que vam haver d'afrontar en el rescat ens han de fer plantejar com millorar l'eficàcia de les nostres actuacions en casos com aquest. Igualment ens conviden a la reflexió –i a l'acció– els fets de l'incendi del passat 1 de desembre en un edifici del carrer Lepant, on una noia es va precipitar al buit fugint del foc sense esperar a la nostra arribada. El mateix va passar, aquest cop amb resultat tràgic, el passat mes de juliol al carrer Girona i, ja fora de Barcelona, el passat dia 13 a Empuriabrava. Són motius suficients per esforçar-nos més en la difusió del com actuar davant del foc, dirigint-nos de forma especial als col·lectius d'immigrants, sovint tristos protagonistes d'aquests desgraciats episodis. Ja ens hi hem posat.

Aquest any ha estat també el del naixement de l'Associa-

ció Professional de Rescat en Accidents de Trànsit (APRAT). Impulsada per Bombers de Barcelona per tal d'aglutinar experiències i iniciatives en matèria de tècniques d'excarceració, APRAT pretén convertir-se en una referència a nivell nacional i estatal i, així, contribuir a salvar més vides.

En el terreny esportiu ha destacat l'exitosa participació als Jocs de Bombers de Sheffield –or en muster inclòs– i, de nou, un rècord de participació a la Cursa de Bombers: 8.230 participants.

Impossible de resumir en aquestes ratlles tot el que ha donat de sí el 2004.

Us resumim en canvi tot el que desitgem per a vosaltres per al proper any: que sigueu feliços! 🍷

Accident al metro

Bombers va actuar en l'alliberament del conductor atrapat a la cabina d'un comboi de metro que va topar el passat diumenge 31 d'octubre amb un altre tren, entre les estacions de Penitents i Vall d'Hebron.

Cap a les 13h 36' del diumenge 31 d'octubre, el Centre de Control de Metro requeria els serveis de Bombers de Barcelona, a causa de la col·lisió de dos trens de la línia 3, entre les estacions de Penitents i Vall d'Hebron. Un comboi de viatgers havia topat accidentalment amb un altre sense passatge, estacionat a la via d'accés a les cotxeres de metro de Sant Genís, a la Vall d'Hebron.

Bombers va fer sortir del parc de la Vall d'Hebron tota la dotació. "En un primer moment, es va donar la sortida

atenent a la informació rebuda des del Centre de Control de Metro. Amb el temps es va valorar com una gran emergència", comenta el cap de guàrdia, Lluís Rosell, que va intervenir en el sinistre. Una vegada al lloc es va observar que gairebé la totalitat dels passatgers del comboi afectat havien abandonat els vagons pel seu propi peu i el personal de TMB ja estava realitzant l'evacuació dels viatgers, com assenyala el sergent Enric Riba, primer comandament arribat al servei.

El xoc va provocar prop de cinquanta de ferits que van ser

atesos en primera instància pel 061 i, pels tècnics sanitaris del Servei a partir del moment de la seva arribada a l'estació.

En total, s'estima que viatjaven en aquell metro prop de 80 persones, de les quals 36 van haver de ser traslladades a diversos centres hospitalaris de la ciutat. Com a conseqüència de la topada, el motorista del comboi de viatgers, Pedro Folch, havia quedat atrapat a la cabina d'un dels trens.

Pel que fa als danys materials, s'havien concentrat en els vagons, sobretot els de la capçalera del comboi de viatgers i la

Fotos cedides per Ricard Cugat

← El motorista va ser alliberat per la part posterior de la cabina, en un vagó de passatgers

↑ A la pàgina anterior, una vista general de l'estat dels combois després de la topada

La formació al Metro

Durant l'any 2003, es van realitzar 44 edicions formatives impartides per personal de TMB dirigides al personal de la Divisió d'Operacions del Servei. L'objectiu de la formació era establir un marc de comunicació, coneixement i col·laboració entre Transports Metropolitans de Barcelona i Bombers de Barcelona, després dels canvis realitzats a la infraestructura de Metro (eliminació del tercer carril, telecomandament dels pous de ventilació, noves estacions i futures ampliacions...)

L'acció formativa anava acompanyada de la visita al Centre de Control de Metro i la visita a una estació, amb pràctiques. Coneixements que van servir als efectius de Bombers a l'hora de moure's per les instal·lacions de metro amb seguretat, també en el cas de l'accident dels dos combois a la línia 3.

6

REVISTA DELS BOMBERS DE BARCELONA

cua de l'estacionat en la via d'accés a les cotxeres.

L'escenari

El xoc es va produir en el túnel d'accés a les cotxeres de Sant Genís, al ramal de connexió entre el túnel de la línia 3 i les cotxeres.

Com a conseqüència de l'impacte, tots els vagons van descarriar, patint importants deformacions estructurals, trencament de vidres i aixafaments de la cabina del motorista.

Tal com assenyala el caporal **Boi Fusté**, precisament la naturalesa dels xassís, capaç de resistir un impacte de 60Km/h de fins a 120 tones, "va ser el que va salvar la vida del motorista".

Per a Rosell, "l'incident va ser important però amb un resultat molt positiu". Opinió que reforça el seu company el sergent Riba, adduint que "serà

difícil trobar un accident com aquest en molts anys", ja que "la cabina mai s'havia aixafat com aquesta vegada".

Els efectius de l'SPEIS es van concentrar en les tasques d'excarceració del motorista atrapat, mentre el personal sanitari del Servei va col·laborar en les tasques d'atenció mèdica de les persones afectades i s'ocupava del conductor.

La situació dels dos vagons després de la topada i la resistència mecànica d'alguns elements que apressaven el conductor van complicar-ne l'alliberament i van fer allargar el procés d'excarceració quatre hores. Rosell confessa haver tingut, però, "sempre la sensació que podríem enllestir en mitja hora".

La duresa de l'impacte havia deformat la base del primer vagó i atrapat el cos del motorista entre l'estructura resistent del frontal, la consola de con-

ducció, el tancament lateral dret del vagó i l'estructura posterior de suport del bogi davanter.

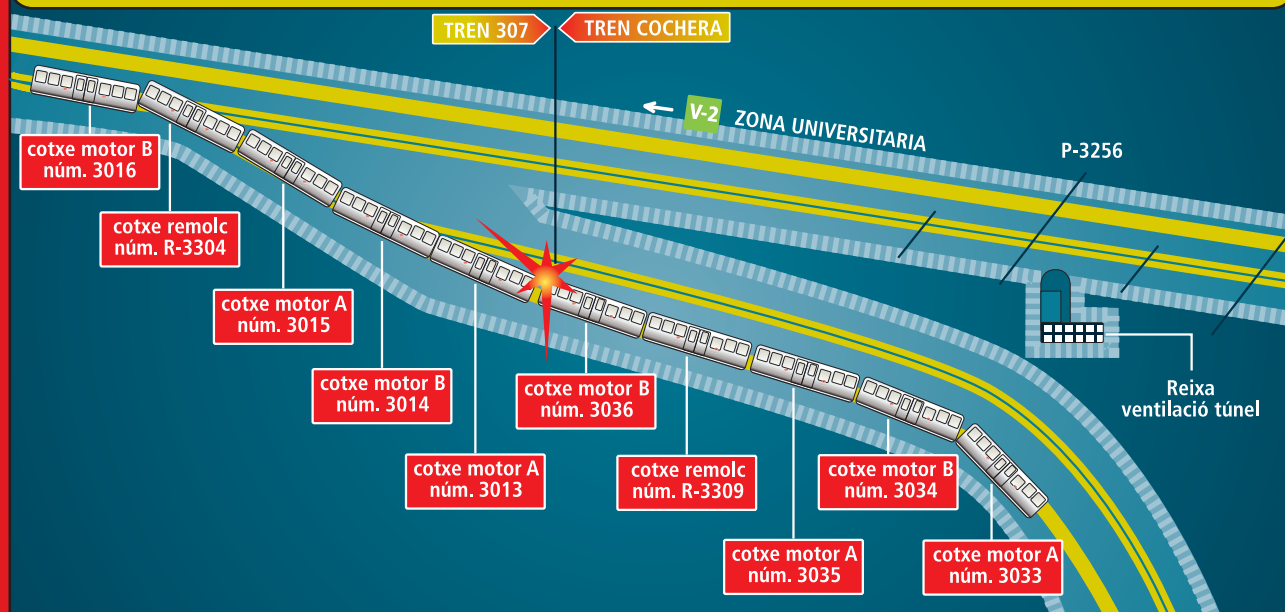
Tanmateix, el seient havia mantingut la seva forma i actuava com a suport del conductor del comboi. El personal de TMB ja havia informat els bombers que la catenària havia estat desconnectada, i s'havien portat a terme totes les mesures de seguretat, com indica el caporal **Pedro Torres Sánchez**.

En un primer moment es va procedir a crear l'espai suficient a l'habitacle del motorista per poder maniobrar amb les eines hidràuliques dels vehicles de primera intervenció.

Del parc de la Vall d'Hebron s'havia fet sortir, en primera instància, un autotanc lleuger (B-116) i un furgó de salvament (C-6), a més de dues ambulàncies de Sant Andreu i l'Eixample. A aquests, progressivament es van anar sumant reforços de

SITUACIÓ DELS TRENS DESPRÉS DE LA COLISIÓ

En l'accident del metro es va desplaçar per primer cop el contenidor K-3 per a grans emergències

l'Eixample, Llevant i Sant Andreu. També es va desplaçar el K-3 per a grans emergències, que va sortir un cop valorada la situació.

Era la primera vegada que aquest contenidor s'utilitzava per a un servei real, la qual cosa justifica el desconeixement de les seves possibilitats per manca de formació específica.

La serra elèctrica es va usar com a eina de tall per debilitar l'estructura resistent i facilitar així el seu desplaçament. Per tal de d'agilitar les tasques d'excarceració es van emprar altres elements que no van donar resultat positiu (coixins pneumàtics i ternal).

Es va treballar en dues zones i mentre a la zona davantera es treballava per l'exterior en l'alliberament del motorista, tallant i separant estructura; a la posterior, des de l'interior del vagó, s'intentava crear espai suficient per extraure el conductor una vegada alliberat.

Un cop excarcerat Pedro Folch, de 58 anys d'edat i motorista de metro, es va procedir al seu reconeixement mèdic. La seva situació evidenciava traumatismes a les extremitats inferiors per atrapament de més de quatre hores i es va decidir el seu trasllat a l'Hospital de la Vall d'Hebron, molt a prop del lloc de l'accident.

En les diferents fases del sinistre, la intervenció va ser dirigida successivament pel sergent Enric Riba, del parc de la Vall d'Hebrón; el Cap de Guàrdia, Lluís Rosell, i el Cap de la Divisió d'Operacions, Joan Pe-dreny.

L'espectacularitat del sinistre

i les repercussions mediàtiques van convocar també en el lloc de l'accident l'alcalde, **Joan Clos**; el regidor de Seguretat i Mobilitat, **Jordi Hereu**; el gerent del Sector, **Albert Dalmau**; i el Director de Bombers de Barcelona, **Antoni Pallarès**.

L'agraïment del conductor

Dies després de l'accident, el T.S. de Sant Andreu va aprofitar un servei finalitzat a l'Hospital de la Vall d'Hebron per visitar el motorista alliberat en la topada, Pedro Folch, que finalment només va haver de restar al centre durant deu dies per les lesions del sinistre. La visita del company sanitari va emocionar profundament el conductor d'un dels combois accidentats, que va enviar salutacions i es va desfer en agraïments per als bombers.

← El Bomber de Barcelona Juan Diego Cabello, integrant de la PUB, esperonant els manifestants en un moment de l'11-N

Representants de la PUB van lliurar l'informe justificatiu i un ampli dossier als grups parlamentaris

Més de 8.000 bombers es manifesten a Madrid l'11-N

La manifestació va aplegar més de 8.000 bombers de tot Espanya, segons dades de la Plataforma Unitària de Bombers, i va permetre el lliurament del projecte per a l'aplicació de l'article 161.2 de la Llei General de la Seguretat Social.

La concentració va arrencar de la glorieta d'Atocha, després que els assistents retessin homenatge a les víctimes, el dia dels vuit mesos dels atemptats de l'11 de març. Els representants dels bombers de cada comunitat autònoma van dipositar rams de clavells vermells al costat d'una corona de llorer col·locada en nom de tot el col·lectiu a l'exterior de l'estació ferroviària. Un cop

guardat un minut de silenci en memòria de les víctimes, els manifestants van començar la marxa, encapçalada per un grup de bombers veterans portadors de la pancarta amb el lema "per la jubilació als 55 anys i malalties professionals".

La marxa va finalitzar a la plaça de Neptuno. Durant la concentració, l'executiva de la Plataforma Unitària de Bombers, entitat convocant de la

manifestació, va encapçalar una delegació enviada al Congrés dels Diputats per lliurar el dossier complet del projecte a tots els grups de l'arc parlamentari i va poder entrevistar-se amb els representants d'IU i PP.

Després de la manifestació, el president de la Plataforma Unitària de Bombers, **Joaquín Sáez**, va valorar la jubilació als 55 anys com una **"necessitat professional per als bombers"** i va remarcar que és habitual a molts països de la Unió Europea. Segons el cap de la PUB, la rebaixa de l'edat de jubilació comportaria una millora en la qualitat del servei que **"cristal·litzaria en la millora de la seguretat del ciutadà"**. 🚒

↑ Els bombers van haver de dedicar prop de dues hores a l'extinció de l'incendi a una galeria de serveis

⇒ Una noia va precipitar-se des del sisè pis d'un edifici al carrer Lepant

Fotografies cedides per Àngel Fernández

El foc a una galeria de serveis de subministrament elèctric a la Via Laietana, i la caiguda d'una noia des d'un sisè pis per escapar d'un foc al carrer Lepant són els dos serveis destacats del tram final de novembre.

L'incendi a la galeria de serveis es va generar probablement en les proves de funcionament d'una línia d'alta tensió. Efectius del parc de l'Eixample i Drassanes van desplaçar-s'hi immediatament a la cruïlla de la Via Laietana amb el carrer Antonio López. Allà, les informacions contradictòries dels usuaris de la galeria van fer replantejar i endarrerir les tasques d'extinció de l'in-

La recta final abans de Nadal

cendi. Després de prop de dues hores, ateses les dificultats d'accés segur a la galeria, es va extingir el foc.

L'1 de desembre, les tasques d'extinció d'un incendi en un habitatge del carrer Lepant van fer reviure el fets de juliol al carrer Girona. Presa per la desesperació, una noia va precipitar-se des del sisè pis. En aquesta ocasió la sort es va posar del seu costat. La seva caiguda la van amortiguar uns estenedors d'un pis inferior i només va patir cops i contusions diverses. Les causes de l'incendi encara resten per determinar. Tanmateix, les manifestacions del propietari indiquen que l'origen podria haver

estat en la manipulació d'una espelma a l'interior del pis. La gran quantitat de paper emmagatzemat al lloc dels fets i la tardança en l'avís als bombers van incrementar els danys materials en l'immoble afectat.

En l'extinció hi van intervenir efectius de Llevant, Sant Andreu i l'Eixample. Es van rescatar dues persones per la façana del carrer Lepant. Les tasques d'extinció per l'interior de l'escala fins el pis afectat van durar uns 15 minuts.

Les tres ambulàncies de Bombers van traslladar dues dones i van atendre en el lloc a nombrosos ocupants de l'immoble afectats per crisis nervioses. 🚒

10

REVISTA DELS BOMBERS DE BARCELONA

Dos mesos d'actuacions al Port Autònom i les rondes

Els accidents de trànsit i els durs treballs d'extinció de l'incendi a la bodega d'un vaixell portacontenidors al Port van marcar l'agenda de sortides dels Bombers de Barcelona en els mesos d'octubre i novembre.

Octubre començava amb el rescat d'un conductor i alguns passatgers d'un autobús urbà, al xamfrà del passeig de la Zona Franca amb el carrer Motors. L'alliberament del conductor es va realitzar amb eines hidràuliques i la llitera rígida, amb orientació diagnòstica de possible fractura de genoll esquerre i policontusions. Quatre dies més tard es tornava a sol·licitar l'actuació dels bombers en una col·lisió de dos cotxes al carrer Bòbila, on un vehi-

cle es va donar a la fuga i en l'altre, dos ocupants van resultar morts i un va haver de ser rescatat amb eines hidràuliques. El 15 d'octubre, es va declarar un incendi a l'edifici "Atalaya" que va afectar principalment un dormitori de la planta 11. Els bombers van haver de forçar la porta amb les eines hidràuliques i van extingir les flames amb la BIE de l'edifici.

El 17 d'octubre, Bombers va acudir als baixos del carrer Piquer, on una persona s'havia ruixat amb un producte alta-

ment inflamable i havia provocat un incendi al local destinat a habitatge d'aquesta adreça. El ciutadà va haver de ser traslladat a la unitat de Cremats de l'Hospital de la Vall d'Hebron, mentre es valoraven els danys en el local i la caixa de l'escala. Dos dies després, es va calar foc en un establiment del carrer Sant Marc i es van haver de rescatar quatre persones del seu interior, intoxicades pel fum.

El dia 21, un jove de 33 anys va intentar suïcidar-se a la Ronda Guineueta Vella des d'una

⇐ Es va declarar un incendi a la bodega d'un portacontenidors de 50.000 tones, atracat al Moll Sud

⇓ Un camió carregat amb bidons de Regulen K-E va volcar prop de la sortida 18, de la ronda Litoral

altura de cinc plantes i sobre un pati interior. Els Bombers van col·locar xarxes protectores i un matalàs inflable mentre dialogaven amb ell, però finalment el jove es va llençar i va patir politraumatismes en la caiguda.

Foc al port

El dia 26 cap a les cinc de la tarda, es va declarar un incendi a la bodega d'un vaixell portacontenidors de 50.000 tones, de matricula de les Bahames "CMA CGM PUGET", atracat al Moll Sud del Port. El focus de l'incendi es va detectar al nivell menys sis de contenidors, que contenia tres contenidors de carbonat dimetilic, codi perill 33. Ateses les dificultats d'accés i les condicions de temperatura elevada i fum, es va decidir retirar la dotació de l'interior i fer actuar el sistema fix d'extinció per CO2 del vaixell. Després de quatre

hores, es va seguir amb el confinament de la bodega i segellat de les juntes, intensificant la descàrrega de CO2, aquest cop des de cisterna exterior. 45 minuts després, es va deixar un reforç d'autotanc en prevenció de noves incidències. L'endemà es va reprendre la reguarda i es va procedir a actuar per esclarir i avaluar la situació, mentre continuava activada l'extinció automàtica amb CO2 del vaixell.

El dia 28, es va accedir al contenidor on es va declarar l'incendi, situat al nivell menys vuit de la bodega, i es va realitzar l'extinció a través de la projecció directa d'escuma. Posteriorment es va poder obrir la bodega i es van retirar els contenidors ubicats a l'interior. Fora, el contenidor afectat es va aïllar per continuar amb l'extinció. Finalment es va concloure el servei amb un bomber intoxicat per la inhalació de fums i amb lleus danys a la bodega del vai-

xell. L'endemà, però, es va haver de tornar per extingir amb escuma el contenidor del vaixell, que tornava a fumejar.

Al novembre, es va haver d'intervenir en dos accidents de trànsit. El primer es va produir a la sortida 27 de la ronda Litoral i va implicar tres camions i una furgoneta. Bombers de la Generalitat va col·laborar en el rescat del conductor i l'acompanyant de la furgoneta, que serien traslladats a Vall d'Hebron.

En el segon accident, un camió carregat amb bidons de Regulen K-E va volcar a la mateixa ronda, sortida 18. El contingut del vehicle va quedar escampat per les dues calçades de la via. Alliberat el conductor, es va isar el camió amb la grua G-3 i es va neutralitzar el vessament amb sorra d'una obra propera. El trànsit es va restablir a les 0h 30', després que es procedís a la neteja de la calçada amb aigua. 🚒

⇐ Setmanalment es realitza una visita des del parc de Vall d'Hebron per a tots els comandaments

Una ciutat sanitària

Segons informació facilitada per l'Hospital de la Vall d'Hebron, la seva superfície urbanitzada és de 126.089 m², l'àrea construïda total dels diferents edificis ocupa 204.915 m² i la llargada de vials a l'interior del recinte és de 2,1 Km. El total de la plantilla ascendeix a 6.367 treballadors. L'hospital compta amb 1.290 llits, i entre el nombre d'altres, visites i urgències del 2.003, van passar per l'hospital l'any passat 977.394 persones. Totes aquestes dades donen una idea de la magnitud del recinte.

12

REVISTA DELS BOMBERS DE BARCELONA

Prevenició operativa als centres hospitalaris

D'entre les dificultats dels bombers en les intervencions d'extinció d'incendis, cal destacar una no menys important que és el desconeixement d'edificis, instal·lacions o establiments on es pot desenvolupar el sinistre.

Per Joaquim Rochera

Als sinistres intervé, –al marge de l'actuació tècnica de l'extinció i el rescat– el factor humà, difícilment quantificable, i que es presenta no només entre els ocupants o explotadors dels establiments, sinó també entre els bombers.

Amb l'objecte de controlar millor molts d'aquests factors i poder ajudar conseqüentment a la intervenció, neix la necessi-

tat d'establir el que podríem definir com prevenció operativa, l'acció de preveure i controlar les dificultats específiques d'actuació que poden presentar-se en les intervencions, planificant accions alternatives o normals, que s'hauran de traduir en una millora en la seguretat de les construccions i els seus ocupants, així com un millor aprofitament tant dels recursos de personal com del material amb el que s'actua. L'objectiu bàsic de la prevenció operativa passa

per la necessitat de conèixer els edificis, instal·lacions o establiments, segons un ordre de prioritats, basat en criteris decreixents de major a menor complexitat operativa.

Tot això vindrà sotmès a les especials característiques constructives, d'ubicació i ús dels edificis, en contrast amb les normatives de prevenció d'incendis, per ajustar així la intervenció a l'emergència, a partir de la previsió d'accions diferenciades.

L'IMPACTE IMMEDIAT DE LA PREVENCIÓ OPERATIVA

- Millora de la seguretat després d'un coneixement dels edificis, quines característiques poden entranyar dificultat operativa
- Reducció del risc en conèixer anticipadament alguns o la totalitat dels factors que el generen
- Manteniment de vincles d'unió entre els explotadors dels edificis i aquest Servei, amb objecte de coordinar els plans d'emergència interior
- Fer partícips als explotadors dels edificis de les especials característiques dels mateixos i crear una cultura de col·laboració

L'impacte immediat sobre la ciutat es resumeix en diversos aspectes. Per una banda, la millora de la seguretat i, després de conèixer els edificis, de quines característiques poden entranyar dificultat operativa; també la reducció del risc en conèixer anticipadament alguns o la totalitat dels factors que en generen; el manteniment de vincles d'unió entre els explotadors d'edificis i aquest Servei, per tal de coordinar els plans d'emergència interior; fer-los partícips de les especials característiques dels mateixos i crear una cultura de col·laboració.

Poc després que el parc de la Vall d'Hebron, l'any 2000, va ser operatiu, es van mantenir converses amb l'Hospital Universitari Vall d'Hebron, i concretament amb la Unitat de Seguretat, Direcció de Manteniment i Obres.

Seguint amb els objectius de la prevenció operativa, s'ha establert entre ambdues entitats

S'ha establert un vincle d'unió i col·laboració molt actiu entre l'Hospital de la Vall d'Hebron i Bombers

un vincle d'unió molt actiu. D'una banda la Unitat de Seguretat de l'hospital, dóna a conèixer els plans d'emergència interior que es van elaborant dels diferents edificis, facilitant la informació gràfica continguda en els mateixos i adaptant-la a les necessitats operatives que aquest Servei va suggerint i que, en qualsevol cas, és la que interessa per ajudar a la intervenció. D'altra banda, es programen una sèrie de visites guiades per personal de seguretat del mateix hospital, en les quals, davant la informació gràfica, es reconeixen els accessos/sortides, els itineraris interiors, els locals de risc, les instal·lacions, en su-

ma, el coneixement del pla d'emergència interior.

En una primera fase, tots els comandaments dels parcs de Sant Andreu i la Vall d'Hebron van ser acompanyats per efectuar un reconeixement dels accessos i itineraris del recinte urbanitzat, així com una primera localització de les diferents edificacions. A la vegada, es va efectuar un reconeixement de la xarxa d'hidrants d'incendis exteriors així com els sistemes d'alimentació de la mateixa.

Actualment se segueix treballant en la línia més concreta de conèixer els edificis exhaustivament. Donada la proximitat de l'hospital amb el parc de la Vall d'Hebron, és aquest parc el que un cop a la setmana mobilitza un vehicle amb la seva dotació i efectua la visita guiada, de manera que no es dóna per conegut l'edifici fins que la totalitat del personal assignat als diferents torns no l'ha efectuat. 🚒

↓ El K-5 és un contenidor indicat per a intervencions a grans sinistres i estructura el seu interior en dos recintes

El K-5 és el contenidor de centre de comandament avançat i es va adquirir a l'SPEIS durant aquest 2004

14

REVISTA DELS BOMBERS DE BARCELONA

K-5, el centre de comandament

Ubicat al parc de l'Eixample, el K-5 es mobilitza mitjançant els vehicles portacontenidors J-15 i J-16. Està indicat per a intervencions de grans sinistres com a centre de comandament i centre de coordinació entre els diversos serveis.

El centre de comandament avançat, fabricat per la marca ZIEGLER, es va adquirir a Bombers durant aquest 2004.

El K-5 té unes dimensions de 5,90 metres de longitud, 2,50 metres d'amplada, 2,47 metres d'altura i 2,85 metres d'altura màxima, amb totes les instal·lacions. El seu pes total

supera per poc els quatre mil kilos.

L'interior del K-5 s'estructura en dos recintes i armaris diversos, on el primer està destinat al centre de comandament pròpiament dit, amb un interior tancat i ampliable mitjançant zona de treball d'uns dos metres quadrats; el segon és un centre de control de comunica-

cions i transmissions, també amb interior tancat.

El K-5 també compta amb instal·lacions exteriors com un pal telescòpic de llums, una antena desplegable, un generador per a l'alimentació del propi contenidor i un tendall lateral desplegable. A l'interior, compta amb instal·lacions telefòniques, informàtiques, de ràdio, auxiliars i complementàries.

Al K-5 s'ha instal·lat una connexió per a telèfon fix sobre la taula central del primer recinte, dos telèfons fixes al segon, equips de transmissió Motorola GM360 amb micròfons i altaveus locals per a tres operadors i connexions de commutació d'auriculars-mans lliures per a sistema de ràdio i telèfon.

També s'ha equipat amb dos connexions mòdem per als quatre ordinadors que pot albergar el centre de comandament avançat, repartits en el primer i el segon recinte.

⚡ La serra HILTI és un complement indoni per a les eines hidràuliques habituals a l'excavació

Bombers de Barcelona va ser el primer servei a Espanya en incorporar aquesta eina al seu material de treball

A banda, incorpora una connexió telèfon-fax-impressora-fotocopiadora Samsung SF-5100P i un projector Hitachi de 2000 lúmens ANSI.

Entre els aparells de ràdio, al K-5 s'han instal·lat dos emissors GM360 per bombers, una emissora ICOM ICM503 per freqüència marina, una per a remolcadors del port, una ICA110 per freqüència aèria i una del 061.

Aquest contenidor compta també amb un repetidor KENWOOD, model TK750, i un comandament de posició de l'antena V-VHF, a més de dos altaveus per a l'amplificació del senyal de ràdio.

Com a equips auxiliars, al K-5 s'hi ha col·locat una pantalla desplegable per al projector i una pissarra magnètica equipada amb imants i retoladors. El contenidor també compta amb sistema d'aire condicionat i calefacció. 🚒

La serra de sabre

Tot i la recent incorporació al Servei com a eina de rescat, la serra HILTI ha resultat un dels millors complements de les eines hidràuliques habituals per a les feines d'excavació, per la seva polivalència i la seva facilitat d'ús.

La serra elèctrica de sabre està indicada per a tot tipus de talls. És un producte de la marca HILTI, tipus WRS 1200 PE.

Bombers de Barcelona va ser el primer servei a Espanya en incorporar aquesta eina al seu material de treball, al 2001, i des de llavors ha respost excel·lentment com a suport de les eines hidràuliques.

Té potència per treballar fins a 1150 w i les seves característiques li permeten realitzar talls d'una profunditat màxima de

35 mm sobre metall, 300 mm sobre fusta i 150 mm en plàstic.

L'eina té una longitud de 60 cm, una amplada de 10 cm i una altura de 18 cm. La seva propietat més destacada és la polivalència i fàcil maneig. La serra pesa aproximadament 4,5 kg. A Bombers de Barcelona, s'utilitza principalment en accidents amb implicació de vehicles, per tal de tallar amb comoditat i rapidesa metall i vidre laminat, dos dels materials que incorporen en l'actualitat els vehicles en moltes dels seus peces. 🚒

↑ A dalt, una imatge de la protecció dura usada a l'SPEIS, una planxa de polipropilè

⇐ Aquesta planxa actua com a barrera física entre les eines dels bombers i les persones que es troben a dins del vehicle

16

REVISTA DELS BOMBERS DE BARCELONA

Elements de protecció en una excarceració

Durant les maniobres d'excarceració, les nostres accions poden agreujar els danys de les víctimes o causar-ne'n de nous als membres de l'equip. Existeixen, però, uns elements de seguretat per protegir-nos dels perills que generem.

Per Jordi Asin

Per poder realitzar les maniobres d'excarceració amb la màxima seguretat, s'han d'utilitzar els elements de protecció adients, que podem agrupar en dos grans grups segons es tracti de protecció dura i proteccions toves.

La protecció dura és una planxa de polipropilè amb una forma adequada a la funció que

ha de desenvolupar, que és la d'interposar-se entre l'eina de tall/separació/tracció (serra de sabre, cisalla, pinça multiús, pinça separadora, estampidor, etc) i les persones, tant víctimes com personal d'intervenció que es troba a l'interior del vehicle.

La seva funció principal és evitar la projecció a sobre de les persones de qualsevol material que es pugui desprendre violentament –com per exemple els

recobriments plàstics del revestiment interior del vehicle o altres elements–, i erigir-se com a barrera física que impedeixi el contacte directe de l'eina amb la víctima.

La protecció dura es pot utilitzar també per retirar una víctima asseguda al seient del vehicle.

Una vegada retirat el sostre totalment o parcial, la col·locació de dos proteccions dures entre el seient i l'esquena de la víctima facilita la introducció del tauló espinal, evitant que aquest s'enganxi en alguna peça del vestuari de la víctima, com podria ser el cinturó del pantaló, per exemple.

Una segona classificació d'e-

La planxa de polipropilè s'interposa entre l'eina de tall, separació o tracció i la víctima

⇒ La protecció de l'airbag del conductor neutralitzaria l'impacte si s'activés accidentalment durant les maniobres d'excavació

↓ A sota, la lona de protecció de zones més àmplies del vehicle

lements de protecció agrupa les proteccions toves: elements realitzats amb plàstic i lona de diferents textures i resistències que s'utilitzen per protegir diversos elements durant el desenvolupament de la intervenció.

En aquest apartat, trobem les fundes de protecció de muntants, el protector d'esclat accidental de l'airbag del conductor, la lona per cobrir zones més àmplies del vehicle i un plàstic transparent de protecció de la víctima i el tècnic sanitari dins del vehicle.

La finalitat de totes aquestes proteccions toves és la de preservar la seguretat de les vícti-

mes i dels membres de l'equip d'intervenció, igual que la protecció dura.

Així, les fundes de protecció de muntants protegeixen la part tallada dels muntants A, B, C o D, evitant que quedin perfils tallants que puguin produir danys a les víctimes en el moment de la seva extracció del vehicle o als membres de l'equip d'intervenció durant el desenvolupament de les maniobres.

La protecció de l'airbag del conductor no activat és una funda de lona resistent que es col·loca al voltant del conductor si l'airbag no s'ha activat en la col·lisió.

D'aquesta manera s'eviten danys personals i es neutralitza l'impacte que podria produir aquest mecanisme de seguretat passiva en cas d'activar-se accidentalment durant les maniobres d'excavació.

Per protegir zones més àmplies del vehicle, com el sostre

una vegada abatut totalment o parcial, o els elements que no es poden protegir amb les fundes de muntants, s'utilitza la lona específica de protecció.

L'últim element indispensable de protecció en l'equip de Bombers de Barcelona és el plàstic de protecció de les víctimes i el tècnic sanitari. aquest material s'utilitza per cobrir-los una vegada estabilitzats i abans d'iniciar les maniobres d'excavació. El plàstic evita que les partícules generades durant les maniobres, com les produïdes pel tall del vidre laminat del vehicle, puguin caure sobre la víctima i el company del servei sanitari.

L'ús de tots aquests elements de protecció descrits contribueix a què s'incorporin nous materials en les maniobres d'excavació que garanteixen la seguretat de les víctimes i dels membres de l'equip d'intervenció. 🚒

Els elements protectors en les maniobres es classifiquen segons la seva duresa en protecció dura i toves

18

REVISTA DELS BOMBERS DE BARCELONA

Bombers i urbans treballant de la mà

Els cossos de seguretat i prevenció de l'Ajuntament han d'estar preparats per actuar en els moments crucials. La manera de treballar la comunicació per millorar el servei conjunt va ser el punt d'arrencada d'aquesta taula rodona.

Bombers de Barcelona ha de treballar en coordinació amb la Guàrdia Urbana en moltes ocasions. Aquesta relació entre els dos cossos municipals i la manera de millorar-la va ser la qüestió proposada com a punt de sortida de la vuitena taula rodona de la revista Fahrenheit 451. Al debat, van participar-hi el bomber **Sergi Massó**, el caporal **Jaume Loscos** i l'oficial **Pere Roca**; i

els agents de Guàrdia Urbana **Antoni Acosta**, de la Unitat de l'Eixample; **Benito Granados**, de la Unitat Nocturna UNOC; i **Xavier Cavedo**, de la Unitat de Ciutat Vella.

En aquest sentit, l'agent Granados va començar amb el seu torn de paraula deixant clar que ell **"personalment mai no havia tingut cap problema i comptava amb una experiència positiva al respecte"**. Per a l'agent de la

unitat nocturna, el rol del guàrdia està **"prou delimitat"**, i en tot cas, **"els problemes sorgeixen en assumir rols a la primera assistència"**, quan la Guàrdia Urbana (GU) ha de valorar què succeeix i fins a on ha d'intervenir abans que arribin els bombers. Per tal que els agents comptin amb la màxima informació per a aquests casos, Granados va proposar augmentar el nombre de simulacres realitzats conjuntament i per a tota la plantilla d'agents com a **"mesura molt efectiva per efectuar correccions sobre el terreny"**. D'altra banda, l'agent posava sobre la taula la necessitat de **"posar-nos al dia de les novetats operatives d'uns i altres"** per poder intervenir adequadament. Respecte als simulacres, el caporal de Bombers, **Jaume Loscos** va aportar al debat la seva experiència en els simulacres a escoles on es demanava la col·laboració de la Guàr-

⇐ La primera taula rodona conjunta entre Bombers i la Guàrdia Urbana es va celebrar al parc de l'Eixample de l'SPEIS

“L’important –segons el caporal Loscos– és garantir la seguretat de l’equip que treballa en la intervenció”

Les claus del proper debat

El tema proposat per a la pròxima taula rodona de la revista Fahrenheit 451 serà “La prevenció a Bombers de Barcelona”. Al debat, es reflexionarà sobre qüestions com les següents:

- Creus que és suficient, poca... la prevenció, a Bombers de Barcelona?

- Com es podria millorar?

- Coneixes la feina dels tècnics de prevenció del nostre Servei?

Si esteu interessats a participar, podeu adreçar les vostres opinions, suggerències, comentaris i/o propostes de participació a l'adreça de correu electrònic mradesa@mail.bcn.es o bé al nucli de formació, al parc de l'Eixample.

dia Urbana, de la mateixa manera que l'agent Antoni Acosta va recordar l'història d'actuacions conjuntes en l'àmbit dels locals de concurrència pública.

Cavedo va afegir a la conveniència de realitzar més simulacres, la necessitat d'incidir en els serveis operatius i la comunicació interna, **“per tenir clares les funcions d'uns i altres quan intervenim en aquest tipus de serveis i poder facilitar la tasca als bombers”**. L'agent va referir-se a un curs formatiu on va aprendre a diferenciar l'escala de comandaments de l'SPEIS pel color del casc, un coneixement que troba **“important”** a l'hora de les intervencions.

El bomber Massó va destacar en aquest sentit un aspecte **“bàsic”** per als bombers com és **“poder treballar amb seguretat en arribar a un servei”**. Massó va referir-se a necessitats com els talls de trànsit o impedir a

les persones que traspassin les barreres de seguretat, tasques que, segons el bomber, **“no han de fer els bombers sinó la Guàrdia Urbana”**. L'important, segons el caporal Loscos, és **“garantir la seguretat de l'equip que treballa en la intervenció”**, i tot i que declara no haver patit mai cap ensurt amb els companys de la GU va insistir que **“cal explicar molt bé les coses”**. Loscos va remarcar temes conflictius com els talls de trànsit a les rondes, i un punt clau per al caporal com és que la GU **“triga més ara en arribar que fa un temps”**.

La posada en comú d'aquesta problemàtica en l'arribada al

Tots els assistents van expressar que seria convenient millorar els procediments d'avís en casos d'emergència

lloc del sinistre d'uns i altres, va acabar en la conclusió per part de tots els assistents que potser caldria millorar els procediments d'avís, tot i que en principi, com indicava el bomber Massó, **“la coordinació és bona”**. El mateix membre de l'SPEIS va assenyalar un **“excés de zel en l'obtenció de dades en un sinistre per part de la Guàrdia Urbana”**.

En el debat, es va plantejar crear un altre tipus de canal per al traspàs d'informació necessària en els informes d'ambdós cossos, però es va arribar a la conclusió que la majoria de vegades la urgència d'identificar els implicats en un accident o un sinistre no permet retardar el traspàs de dades. El que sí va quedar clar, però, és que la Guàrdia Urbana ha de marcar molt més la diferència entre la tasca principal, que és atendre la situació d'emergència, i la secundària, que és obtenir

↑ Benito Granados, de la Unitat nocturna UNOC

↑ Xavier Cavedo, de la Unitat de Ciutat Vella

↑ El caporal Jaume Loscos

20

REVISTA DELS BOMBERS DE BARCELONA

dades; i per tant administrar la seva paciència i esperar que l'equip de bombers doni per finalitzat el servei o la situació de perill més imminent per poder traspasar la informació de què es disposi amb seguretat.

Perímetre de seguretat

Per a l'oficial Pere Roca, **"ajuda molt que la Guàrdia Urbana arribi als llocs abans que Bombers"** fet que, segons els bombers presents a la taula, **"no es dóna últimament, en perjudici de la nostra seguretat"**, com va aclarir Roca. El membre de Bombers va exemplificar aquesta circumstància amb dos sinistres succeïts en l'últim mes, a un hotel prop de la ronda Sant Pere i una explosió de gas al districte de Ciutat Vella —on precisament el guàrdia va resultar ferit per la explosió—. En aquest punt, els urbans van escudar-se

en la diferència de l'organització dels dos cossos, ja que els bombers es troben al parc a l'espera de sortides concretes, mentre que la Guàrdia Urbana patrulla i distribueix els seus efectius per la ciutat i no actua exclusivament a requeriment.

És important remarcar també l'augment de les trucades rebudes per part de les centrals d'emergències, tant de la Guàrdia Urbana com de Bombers, amb la popularització del telèfon mòbil, que permet trucar des de qualsevol lloc i en qualsevol moment.

Roca va insistir en el concepte que **"els bombers necessiten espai quan van a un servei"**. L'oficial, a més, va preguntar sobre la prioritat de la central de la Guàrdia Urbana a l'hora de trucar al 061 o a Bombers i Jaume Loscos va queixar-se del problema del retard en l'avís a Bombers quan es troben persones atrapades en un accident de

trànsit, per exemple. A la taula rodona també es va debatre sobre la problemàtica de comptar amb persones no qualificades en les centraletes de rebuda de trucades d'emergència, fet que retarda la distribució de serveis d'urgència, segons els

El debat va abordar la problemàtica de no comptar amb personal qualificat a les centraletes de trucades

assistents. Roca va remarcar els exemples d'Alemanya i Regne Unit, on s'ha abandonat el projecte de número únic d'emergències, tot recordant que **"qui surt beneficiat és el ciutadà i per això hem d'anar minimitzant dants i perfeccionant el nostre model assistencial"**. Per fer-ho, va afegir l'oficial, **"cal treballar amb la màxima coordi-**

↑ L'oficial Pere Roca

↑ L'agent Antoni Acosta, de la Unitat de l'Eixample

↑ El bomber Sergi Massó

nació". En aquest sentit, l'agent Antoni Acosta va opinar sobre la formació dels guàrdies que "es traduiria en una col·laboració més eficaç".

Protocols

Respecte a l'establiment de protocols d'actuació conjunta, l'agent Cavedo va considerar "negatiu un excés de protocols" i va advocar per la formació en lloc de la intensificació de protocols. Granados va reforçar l'opinió del seu company demanant protocols en el sentit de "plans de treball o pautes". És necessari formar el guàrdies per actuar en determinades situacions sense entorpir la feina dels bombers i alhora facilitant el seu accés i el desenvolupament de la seva tasca. L'oficial Roca va declarar que confia més en la informació que li proporciona un agent en un sinistre

que en la d'un veí i va insistir en la necessitat d'establir "un perímetre de seguretat prou ampli per garantir la seguretat de l'equip de bombers que hi treballa".

En aquest sentit, l'agent Granados va declarar sentir-se "privilegiat" perquè tots dos cossos formen part de la mateixa administració i això "ha de facilitar acords i coordinació".

Per a l'agent, la manca de coordinació en els serveis d'emergència és crítica i per això va demanar incloure en el programa de formació continua un mòdul sobre aquestes actuacions conjuntes. Cavedo va assenyalar la conveniència que fos "un bomber qui impartís aquest mòdul, per aprendre nocions bàsiques però importants". Roca va reforçar aquesta opinió asseverant que "com més preparat estigui el policia que està al carrer, més problemes solucionarà". 🚒

El model Barcelona i els Mossos d'Esquadra

L'oficial Pere Roca i l'agent Antoni Acosta van abanderar el debat sobre la coordinació amb el desplegament definitiu a Barcelona dels Mossos d'Esquadra. Segons Roca, aquests no compten amb l'experiència de la GU en la coordinació en emergències amb l'SPEIS. Acosta espera que el desplegament de mossos "simplifiqui les coses". L'oficial de Bombers va remarcar com de difícil és valorar en una primera trucada la magnitud de l'accident o el foc, i va lloar el "model Barcelona" d'atenció a les emergències, "que implica estar a prop del ciutadà, arribar ràpid i amb efectius". Segons l'oficial, aquest model "ens ha aportat molt èxit i, per tant, si va bé hem d'intentar que vagi millor".

22

REVISTA DELS BOMBERS DE BARCELONA

L'Oficina Tècnica de Serveis Generals

Ferran Valdueza, juntament amb Jordi Vera i, de manera eventual, Ana Maria Jiménez, són els membres de l'Oficina Tècnica i el departament de Manteniment i Obres, emmarcat dins de Serveis Generals de Bombers de Barcelona.

La seva tasca principal és la de gestionar les incidències aparegudes en els parcs de Bombers, així com vetllar pel compliment dels terminis i requisits en els procediments d'obres i les instal·lacions del Servei.

De fet, ells són uns dels principals beneficiats de la moder-

nització del sistema de gestió d'incidències amb l'aplicació creada per l'IMI amb col·laboració amb Sistemes Informàtics, per al sistema actual de correu electrònic Lotus Notes, en funcionament des del passat juny.

Ferran Valdueza, com a responsable de l'Oficina Tècnica, és qui rep els correus d'incidències

i s'encarrega de gestionar la seva solució amb l'empresa de manteniment que pertoqui en cada cas. Així, per exemple, si el mecanisme d'apertura d'una porta del parc de Llevant s'espatlla, la queixa arribarà a Valdueza, que informará la empresa amb qui Bombers té acordat el manteniment de les portes. A partir d'aquell moment, des de l'Oficina de Manteniment es farà un seguiment de la incidència per tal de donar-li solució el més ràpidament possible i supervisar el treball de l'empresa externa.

Igual succeeix amb els pro-

Fins al novembre, a l'Oficina Tècnica s'han tramitat 500 incidències i s'espera arribar a 600 per a finals d'any

⇐ D'esquerra a dreta: Ferran Valdueza, Ana María Jiménez i Jordi Vera

⇐ L'Oficina Tècnica rep un volum d'unes 600 incidències l'any

blesmes i avaries als sistemes de calefacció, les fuites d'aigua, sanitaris, i en general totes aquelles incidències que afectin les instal·lacions de Bombers.

Manteniment i obres

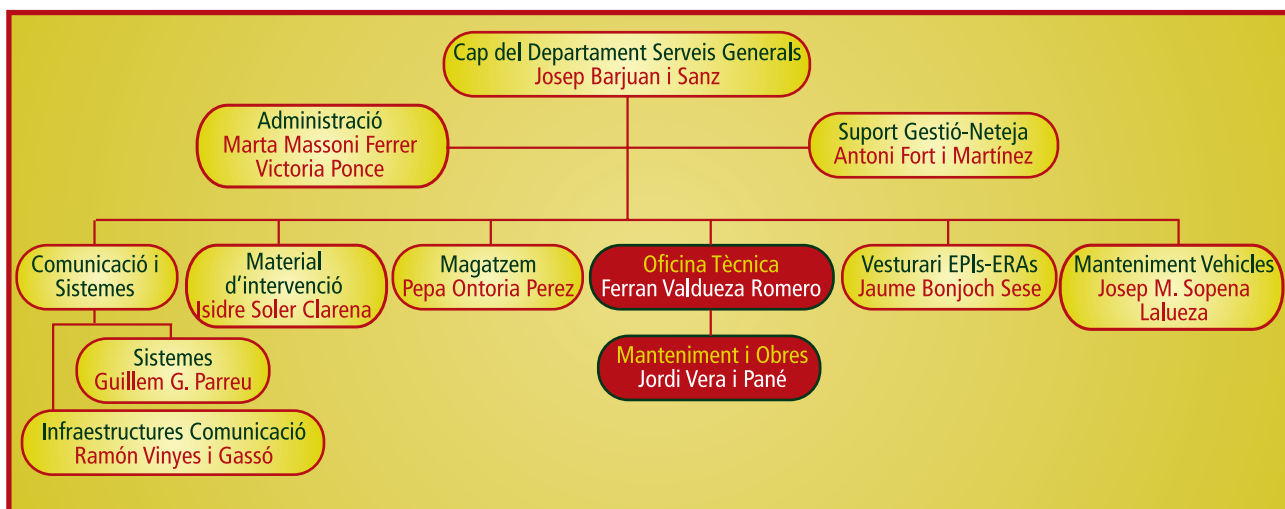
De l'Oficina Tècnica en depèn també el departament de Manteniment i Obres, on hi treballen més específicament **Jordi**

Vera i, amb un conveni de col·laboració universitari, **Ana Maria Jiménez**. Ells s'encarreguen de supervisar les obres que es realitzen en les instal·lacions de Bombers, com a enllaços interns durant la preparació del plec de condicions, el procés de concessió i posteriorment el control de qualitat i terminis.

Valdueza i Vera, en aquests dos departaments, són dos dels coneixedors més profunds de la

realitat de les instal·lacions a Bombers. D'ells en depèn la resolució àgil de problemes i en són la principal font a l'hora de consultar l'estat dels equips i de plantejar-ne la seva renovació.

Des d'aquests departaments, s'han tramitat durant el 2004 –fins a final de novembre– més de 500 incidències, i s'espera acabar l'any amb prop de 600 sol·licituds tancades. 🚒

23

REVISTA DELS BOMBERS DE BARCELONA

FAHRENHEIT 451

Un bomber capellà

Fa 32 anys que treballa com a capellà i 33 que col·labora amb el Camerun. Tot i reconèixer la peculiaritat de la seva situació com a capellà dels bombers de la Generalitat i Barcelona, assegura que la seva és una figura "normal" en altres països, on exerceixen també de psicòlegs i personal d'assistència a bombers i família. Al 1972 es va ordenar capellà, amb la condició de poder seguir treballant a Camerun, un país amb el qual ja tenia vincles. Des de llavors, són nombrosos els actes religiosos que ha oficiat per als bombers i els seus familiars. I sembla que encara li'n queden per a molts anys més.

24

REVISTA DELS BOMBERS DE BARCELONA

La solidaritat a Bombers

Josep Lluís Fernández és el capellà que col·labora activament en les accions solidàries dels bombers amb Camerun des de fa més trenta anys. A l'SPEIS ha estat l'enllaç de l'ACE per finançar un dispensari a Bakou.

El primer antecedent d'ajut humanitari al Camerun per part dels bombers catalans el trobem l'any 1994, quan una caravana formada pels companys **Salvador Prats** i **Manel Tomàs**, tres bombers d'Andorra i dotze de la Generalitat de Catalunya va viatjar a la població de Logbikoy per equipar un centre sanitari gestionat per un metge català amb un sistema d'aigua potable.

Aquest va ser un dels projectes més visibles de la Fundació de Bombers de Catalunya Sant Joan de Déu. Ja en aquesta ac-

ció, **Josep Lluís Fernández**, capellà dels cossos de bombers catalans, va jugar un paper important.

Aquest capellà bomber explica l'origen de la seva vocació per ser bomber, sorgida arran d'un incendi viscut a la casa paterna amb cinc anys. Fernández recorda sobretot la imatge d'un bomber destrossat per l'esforç, que va voler seure en una cadira carbonitzada, després d'apagar el foc, i va caure en l'intent. D'aquella imatge d'infantesa va néixer la motivació per crear un grup de bombers voluntaris a

Gelida als anys 60 –que va rebre formació precisament dels Bombers de Barcelona–, i d'aquí les seves posteriors participacions en les gestions per crear un grup de bombers supramunicipal, el Cos Provincial de Bombers Voluntaris. El capellà, que participa de les celebracions religioses i oficials de l'SPEIS, es declara molt orgullós d'haver contribuït humilment a la formació de la xarxa de cossos professionals de bombers a Catalunya i destaca la labor dels bombers voluntaris, per a ell, "l'inici dels professionals".

← Josep Lluís Fernández és capellà dels bombers a Barcelona i la Generalitat

↓ La col·laboració amb Kentaja permet assistir més de 80 nens

Josep Lluís Fernández és bomber en actiu des de fa més de 46 anys i capellà des de fa prop de 32 anys

↓ Bombers va col·laborar en la construcció d'un dispensari a Bakou, Camerún

Aquest bomber amb més de 46 anys de professió, va decantar-se per la professió religiosa al 1972. Durant tots aquests anys, ha format algunes persones en la vocació cristiana; una d'elles és rector i fundador de l'Associació Kentaja, precisament la mateixa entitat amb la qual col·labora Bombers de Barcelona.

L'any 2000, l'ACE va iniciar una relació d'ajut amb aquesta associació, amb l'objectiu d'ajudar l'ONG en l'acollida d'infants i joves amb dificultats d'ordre físic, mental, social o desestructuració familiar.

Des de Bombers es va treballar en el projecte d'equipar un dispensari independent de la xarxa pública a Bakou, també al Camerún.

Aquesta capital de comarca es troba al bell mig de la selva, a uns 15 km de distància de qualsevol altra població. En detectar algunes limitacions del

seu dispensari públic, va sorgir la idea d'equipar un altre centre complementari per reforçar la xarxa sanitària del lloc. Bombers de Barcelona, a través de l'ACE, va recol·lectar diners arran de la

El capellà Fernández participa en un projecte formatiu entre el Col·legi d'Infermeria i els centres de Camerun

participació de l'associació en dues fires d'abril, l'organització d'un espectacle "Full Monty" i un mercat ambulant a Santa Coloma de Gramenet, aportació amb la qual es va poder construir l'estructura del nou dispensari.

Fernández va coordinar altres donacions, com la de trenta llits mecànics en desús dels hospitals barcelonins; material sanitari, incubadores, elements de

quiròfan, un vehicle contenidors i una ambulància.

Amb tot aquest material es va poder equipar el nou centre d'atenció sanitària, que treballa ja en col·laboració amb el dispensari públic a Bakou.

Actualment, Fernández participa en la col·laboració entre el Col·legi d'Infermeria de Barcelona i els centres sanitaris de Camerun en el programa "És possible construir junts" per possibilitar als estudiants infermers aprofundir en un stage pràctic en coneixements sobre medicina tropical apresos en un mòdul formatiu específic.

D'aquesta col·laboració, des de l'any 2000, Fernández destaca els beneficis per als ciutadans barcelonins, que reben una atenció mèdica de qualitat en el tractament de malalties tropicals, però també l'experiència humana per als estudiants en pràctiques i per a la població autòctona. 🚒

⇐ En l'actualitat, les ambulàncies i vehicles d'assistència es troben equipats amb el material sanitari necessari per a una atenció bàsica

Es va formar un grup de bombers amb coneixements mèdics per atendre *in situ* els ferits i els bombers en les intervencions

26

REVISTA DELS BOMBERS DE BARCELONA

Petita història dels serveis sanitaris a Bombers

Els antecedents del Servei Sanitari es remunten a abans dels anys 20 del s. XX. A partir de 1950 es requerien més assistències en sortides i el responsable mèdic a l'època va apostar per reforçar el departament a Bombers.

Per Agustí Pech

A bans dels anys vint del segle passat existia un Servei Mèdic en el Cos de Bombers. Estava compost per un metge i un practicant, que possiblement tenien les mateixes funcions que durant els anys cinquanta. Llavors, el metge del Servei Sanitari era **Julio del Molino**, destinat a Bombers pel Decanat Mèdic de l'Ajuntament de Barcelona. Teòricament les seves funcions

es limitaven a exercir la seva professió amb els membres del Cos: consultes senzilles i derivacions o consells en casos complexos a d'altres serveis mèdics municipals o opcions privades.

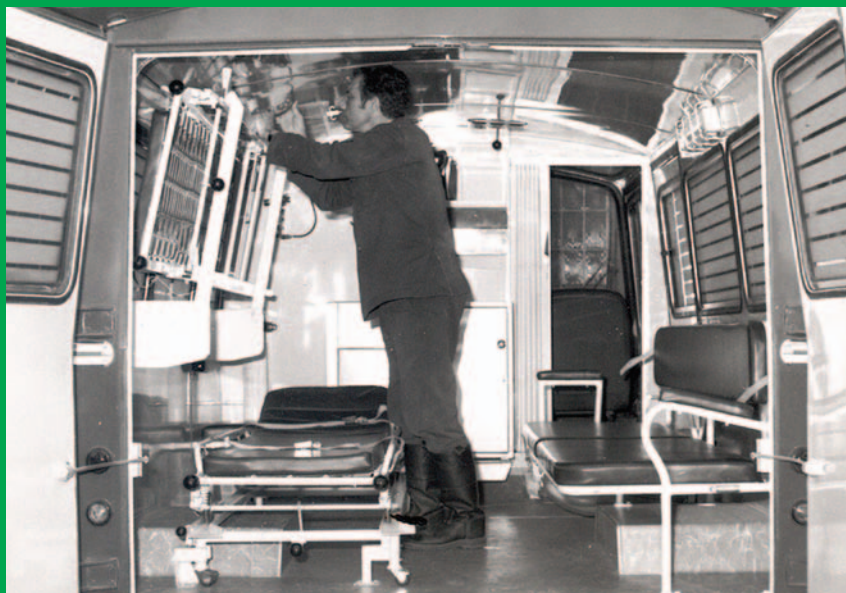
Pel que fa a la seva competència en les actuacions i sortides de Bombers, Del Molino havia de fer acte de presència allà on acudien els bombers perquè s'havia produït un accident o existia el perill imminent de produir-se, independentment del dia i l'hora que això succeís.

El fet de no estar destinat permanentment al parc, retardava sovint la seva arribada al lloc sol·licitat, que es produïa quan els lesionats ja havien estat evacuats. Precisament va ser aquella organització horària la que va evidenciar la necessitat de comptar amb més personal sanitari per al Cos.

Ateses les circumstàncies, el doctor del Molino va considerar que seria bo per al servei crear un servei sanitari dins del propi cos de Bombers, tal com ja es

↓ A baix, una imatge del primer vehicle convertit en ambulància a Bombers de Barcelona

El Servei d'Ambulàncies Municipals

Segons Agustí Pech, possiblement per les mateixes dates de la creació del Servei Sanitari de Bombers de Barcelona, l'SPEIS va tenir l'oportunitat de fer-se càrrec de la gestió del servei d'Ambulàncies Municipals. Bombers comptava amb personal format i recursos per al transport i l'assistència durant les 24 hores del dia i tot l'any. Personalment, Pech opina que si no es va portar a terme aquesta decisió, va ser per no posar-se d'acord en el "color" de les ambulàncies.

feia a molts altres col·lectius d'altres països, tot i que a Espanya no s'havia proposat mai.

El Servei Sanitari encara no existia com a tal però Bombers comptava ja amb un dispensari equipat, construït pels mateixos bombers, segons els seus oficis (construcció, pintura, fusteria, etc.). L'any 1929, a més, es va adaptar un vehicle del servei com a ambulància del Cos. Jo mateix vaig participar en la reconversió del furgó en dispensari i ambulància. Fins i tot el vehicle es feia servir com a furgó d'eines i material pel Servei.

El context històric

La conjuntura històrica, amb un creixement exponencial de la indústria i la construcció, va desbordar en poc temps l'abast de la previsió en matèria de prevenció i seguretat laboral a l'època. El nombre d'incendis aug-

mentava de manera considerable i, conseqüentment, els ferits i morts per causa del foc. Tot això va propiciar que Julio del Molino considerés la possibilitat d'atendre aquelles víctimes en el lloc mateix de l'accident o sinistre, i el va impulsar a formar un grup de bombers amb coneixements sanitaris per a una primera atenció *in situ* i per poder realitzar correctament els posteriors trasllats de ferits a centres hospitalaris. La formació va donar uns resultats molt satisfactoris: deu d'aquells bombers van aconseguir posteriorment la titulació de practicant.

La creació d'aquest grup va respondre en un primer moment a la idea d'atendre els possibles lesionats dels Cos. Immediatament, però, es va constatar que l'atenció s'havia de procurar a tot aquell qui ho necessités, segons criteris de gravetat i urgència. Tanmateix, la funció dels practicants dins del

Cos no tenia consistència jurídica. Bombers no tenia prevista una plantilla amb practicants i per altra banda, el Decanat Mèdic Municipal no estava gens interessat en acollir un grup de sanitaris fora de la seva direcció. Per aquest motiu, els sanitaris a Bombers van exercir durant 25 anys sense cap reconeixement funcional ni jurídic.

Un quart de segle després, es va reconèixer aquell primer grup de titulats. En aquell moment Del Molino ja havia mort i se n'ocupava del servei el Dr. Cortés. Amb el reconeixement de categoria van arribar les millores dels recursos i de les retribucions del personal.

Mirant enrere, em sento orgullós d'haver estat dels primers sanitaris titulats dins dels cossos de bombers de tot Espanya. De fet, Bombers de Barcelona va tenir les primeres ambulàncies assistides de l'Estat. Després naxerien el 061 i el SAMU. 🚑

⇐ El 26 de gener de 1967 va estar enllestida l'estàtua als bombers morts en acte de servei

⇓ L'estàtua va adquirir la consideració de monument amb aquesta placa commemorativa

In memoriam

Darrere del monument que recorda als bombers de Barcelona morts en acte de servei per vetllar per la seguretat dels ciutadans hi ha la història de l'esforç de Josep Martí i Bòria, xofer de bombers i membre important del Cau del Jubilat.

Tot aprofitant l'acte de lliurament de les medalles d'or de la ciutat que l'Ajuntament de Barcelona oferia als bombers el 1964 per una actuació destacada, el xofer de bombers **Josep Martí i Bòria** va sol·licitar a l'Administració que s'esculpís una estàtua en memòria dels companys morts en acte de servei durant els últims anys.

Aquest va ser l'inici d'una croada personal i col·lectiva, liderada per aquest jubilat, per

aconseguir instal·lar un monument de reconeixement als bombers desapareguts en acte de servei.

Gràcies a la col·laboració de Ràdio Nacional d'Espanya (RNE), que va organitzar juntament amb bombers una recollida de signatures a Les Rambles promonument, el Cos va aconseguir que **Torres Càceres**, regidor ponent del Servei d'Extinció d'Incendis a l'època, donés l'aprovació per a la creació de l'anhelada estàtua.

Els Bombers de Barcelona van haver d'esperar tres anys per veure creada l'estàtua. La figura l'havia fabricada amb pedra un expert marmolista i havia estat esculpida per **Sebastià Badia**, deixeble de **Manolo Hugué**, amb la referència de dos models naturals. Així, el 26 de gener de 1967, va estar enllestida l'estàtua en record dels seus companys morts en servei pels ciutadans de Barcelona. A l'acte de presentació van assistir l'alcalde i alguns regidors, entre d'altres autoritats.

Un cop aconseguida l'estàtua, Martí i Bòria va començar a lluitar perquè aquest símbol del Cos de Bombers de Barcelona esdevingués un monument. Segons el jubilat, per a això calia la incorporació d'una placa commemorativa que elevés l'estàtua al rang de monument.

Martí, molt vinculat a la creació del Cau del Jubilat, va utilitzar aquesta associació com a

⇒ A la dreta, els companys del Servei durant els treballs d'escultura de la placa per al monument

⇓ Josep Martí i Bòria durant un acte de reconeixement al 2003

plataforma per encetar una campanya promonument, que començaria el dia del patró de 1998, amb l'ajut de l'ACE i del seu secretari **Josep Amunategui**. Un grup nombrós de bombers jubilats i en actiu s'hi van unir i van decidir aportar sis euros cadascú per tal de subvencionar la placa per a l'estàtua a la memòria dels companys morts en acte de servei.

D'altra banda, l'Agrupació Cultural i Esportiva –amb la qual Martí i Bòria també estava molt relacionat–, va facilitar la placa de bronze realitzada per una fundició del Poble Nou, en forma d'agraïment a Bombers de Barcelona pel seu gran treball durant tots aquells anys.

Un cop aconseguida la placa amb la inscripció corresponent, quedava per resoldre on trobar la pedra per incrustar-la. En un primer moment es va pensar en una pedra de Montserrat, però les negociacions amb els res-

ponsables eclesiàstics no van fructificar i finalment, la pedra es va haver de portar de Collbató, un indret on els membres de Cau acudien sovint en les seves excursions.

La pedra donada es va poder transportar amb un cotxe de bombers amb l'ajut d'alguns bombers interessats.

El monument als bombers morts en acte de servei es va poder inaugurar finalment el 8 de març de l'any 2000

Així, el monument que recorda als bombers morts en acte de servei per la ciutat de Barcelona va ser inaugurat el 8 de març de 2000 per l'actual alcalde de Barcelona, **Joan Clos**, en un acte oficial celebrat amb la presència d'altres companys del Cau del Jubilat.

Un cop finalitzada la campanya per aconseguir el monument, es va obsequiar amb un present a tots aquells que havien col·laborat en la seva construcció, de la mateixa manera que es va oferir un petit detall a les vídues dels bombers recordats.

Martí i Bòria rememora amb especial agraïment els ajuts rebuts del regidor **Torres Càceres**, "sense el qual no hagués estat possible aquest monument". Segons el jubilat, des de la inauguració de l'estàtua primer, i monument després, ha esdevingut un punt de trobada i un símbol de l'entitat i el servei de Bombers de Barcelona a diferents celebracions. Entre elles, destaca l'ofrena floral realitzada de manera conjunta per Bombers de Barcelona, Guàrdia Urbana i Policia Nacional com a homenatge als membres de forces de rescat morts als atemptats de Nova York, l'11-S. 🚒

30

REVISTA DELS BOMBERS DE BARCELONA

⇐ Intersport col·labora amb l'ACE en la desena setmana blanca

⇓ Una imatge de l'escalada al Pedraforca

Preparats per a la setmana blanca

Ja portem 10 anys i s'ha convertit en un clàssic habitual a principis d'any a Bombers. Arrenca la desena estada d'esquí, enguany prevista durant la setmana del 9 al 14 de gener, amb condicions i preus especials per als membres de l'SPEIS.

Bombers de tot l'Estat participen en consolidar i donar nom a la trobada lúdicoesportiva on es troben els bombers amants de l'esquí alpi. Ja comptem amb uns 300 companys i familiars preinscrits. Cada convocatòria millora en qualitat i participació gràcies al treball que comença l'últim dia d'estatge, copsant l'opinió i grau de satisfacció dels assistents.

Enguany celebrem el desè aniversari i hem contactat amb Intersport, especialista en material esportiu, per tal que se sumi a l'estatge i col·labori amb l'ACE per millorar l'estada. Esperem que aquesta col·laboració es es concreti en accions que facin créixer més la nostra setmana d'esquí a Baquèira Beret per a Bombers.

Com sempre us esperem a tots amb una bona esquuada. 🚒

Estada per escaladors al Pedraforca

Del 13 al 19 de setembre, la Secció de Muntanya de l'Associació Cultural i Esportiva ACE de Bombers de Barcelona va organitzar una estada per escaladors al Refugi Lluís Estasen del Pedraforca.

Durant aquests dies, els aficionats als esports de muntanya van poder realitzar diferents itineraris d'escalada a les vies clàssiques de la Cara Nord del Pedraforca.

A l'estada, hi van participar els bombers **Joan Pagès, Toni Núñez de Prado, Víctor Dobaño, Joan Carles Mompel, Raúl López, Raúl Espinosa i Francesc Ros**. Van acompanyar-los els companys **Montse Servià i Roger Marsal**. 🚒

⇒ Els companys de la Secció Ciclista de l'ACE, a Menorca

Calendari de competicions

Campionat d'Espanya per a Polícies i Bombers	Roses	finals d'abril
Campionat d'Espanya de Bombers	Murcia	principis de maig
Setmana Cicloturista Internacional de Bombers	Aranda de Duero	finals de maig
Campionat del Món de BTT per a Bombers	França	juny
Jocs Mundials de Polícies i Bombers	Québec	26 de juny - 5 de juliol
Campionat del Món de Ciclisme en Ruta dels Bombers	Mallorca	setembre

FAHRENHEIT 451

Cloenda de la temporada ciclista

Amb la clàssica cronoescalada a l'Arrabassada es va tancar la temporada ciclista de la Secció de Ciclisme de l'ACE. La prova, celebrada cada any en memòria del company ciclista Jaime Pérez, la va guanyar en aquesta ocasió el bomber **Joan Carles Mompel Serrano**.

La nova temporada arrencarà al febrer de 2005, amb sortides setmanals d'entrenament per afrontar amb certes garanties els principals esdeveniments de l'any. Els membres de l'ACE esperen la màxima participació i que entrenen amb força per mantenir i superar la línia d'èxits que fins ara acumula la Secció de Ciclisme. 🚲

IV Volta Cicloturista a Menorca

Els dies 22, 23 i 24 d'octubre, un grup de ciclistes de la Secció de Ciclisme de l'ACE van desplaçar-se a Menorca per participar a la quarta edició de la Volta Cicloturista a Menorca, una prova convertida ja en cita ineludible per als cicloturistes.

En aquesta prova, clàssica del calendari cicloturista nacional, hi han col·laborat enguany figures com **Abraham Olano, Iván Mayo i Eneritz Ituirriaga**, que han compartit els quilòmetres amb la resta de participants.

La primera etapa, el 23 d'octubre, es va dedicar a un estirament de cames després del viatge, amb sortida a Maó i recorregut per la zona del Far Favaritx. El segon dia, es va realitzar un

itinerari per la totalitat de l'illa en 17 km, recurrent Ferreries, Ciutadella i Cala Galdana per tornar a Maó de nou. Però l'etapa més dura s'esperava el dia 24. Malgrat tenir només 65 km de recorregut, aquesta comptava en el seu itinerari amb l'escalada a Monte Toro, amb pendents de fins al 13%. Finalitzada la prova, els assistents van felicitar l'organització per l'atenció oferta als més de tres-cents participants d'aquesta IV Volta. 🚲

31

REVISTA DELS BOMBERS DE BARCELONA

Protecció Civil s'incorpora a l'SPEIS

La Direcció de Serveis de Protecció Civil, fins al moment adscrita a la Gerència del Sector de Seguretat i Mobilitat, s'ha suprimit.

Les seves funcions i recursos han estat assignats a la Divisió de Prevenció del Servei de Prevenció, Extinció i Salvament (SPEIS).

Aquesta assumpció de funcions de la Direcció de Serveis de Protecció Civil per part de la Divisió de Prevenció de Bombers de Barcelona

ha comportat també, amb data 17 de novembre del 2004, el seu canvi de denominació.

A partir de la data esmentada del passat mes, la divisió de Bombers de Barcelona passa a denominar-se oficialment "Divisió de Protecció Civil i Prevenció".

El membre de Bombers de Barcelona, **Jesús Martínez Viejo**, al capdavant de la divisió, ha estat proposat com a representant de l'Ajuntament de Barcelona en la Comissió de Protecció Civil de Catalunya. 🚒

Nadal 2004

El dia 3 de gener tindrà lloc el tradicional lliurament de cartes als Reis Mags al parc de Bombers de Barcelona situat a l'Eixample. L'acte comptarà amb la presència dels "Gegants del Poble Sec" i s'amenitzarà amb una xocolatada amb donuts regalats per la coneguda marca. Atesa la gran participació de nens registrada els últims anys, enguany s'ha augmentat el nombre de berenars i s'ha preparat l'assistència d'un ninot de l'empresa Mac-Donald's, que portarà regals per als infants. Els assistents rebran també presents cedits per l'empresa Agfa i caramels de la Caixa. 🍪

Josep Guinovart felicita les festes als bombers

Enguany, **Josep Guinovart**, pintor i gravador reconegut internacionalment, ha tingut la generositat de crear i dedicar

desinteressadament una obra en exclusiva per als Bombers de Barcelona, amb motiu de les festes nadalenques del 2004. Com ja s'ha convertit en tradició

del Nadal a Bombers, se n'ha editat una sèrie limitada de mil reproduccions numerades. Guinovart ha creat una litografia en colors groc, vermell, blau, blanc i marró amb el missatge "Quan erem petits els bombers eren els nostres poetes i ara de grans són escultors d'aigua desarmats". La seva obra se suma a les iniciatives del 2002 i 2003, on **Xavier Mariscal** i **Antoni Tàpies** van felicitar l'any nou als membres de Bombers de Barcelona amb obres exclusives i dedicades. 🚒

← Josep Guinovart és enguany l'artista que felicita les festes nadalenques a Bombers

Guardonats a Videofuego

Es van celebrar a Badajoz els dies 27, 28 i 29 d'octubre Videofuego 2004, una nova edició del certamen internacional de vídeo sobre incendis que va començar al 1987. En el marc de Videofuego es van organitzar unes jornades tècniques d'interès, al voltant de temes com els atemptats terroristes de l'11 de març a Madrid i la repercussió psicològica de catàstrofes d'aquest tipus; la formació a distància aplicada als serveis d'emergència, utilitzant tot el potencial de les noves tecnologies i l'educació pública sobre "resposta a les emergències". A l'acte van ser guardonats amb una

menció especial els bombers de Barcelona **Juan Diego Cabello**, **Antoni Pérez** i **Antonio Jiménez** per la seva participació en un programa multimedia sobre el cinturó d'intervenció. En repre-

sentació del Servei també van assistir **Rafael Álvarez** (Cap del CECOB), **Pilar Pulgar** (Cap dels tècnics sanitaris), **Pere Martínez**, i els tècnics de prevenció **Pere Martínez** i **Ricard Huertas**. 🚒

FAHRENHEIT 451

Els cotxes de Bombers a la revista Clàssic

El número de tardor de la revista Clàssic, la nova revista del Clàssic Motor Club del Bages, oferia a les seves pàgines principals un

ampli reportatge sobre els vehicles de Bombers de Barcelona. Sota el títol "Los bomberos son siempre apreciados, sus coches también", Clàssic publi-

cava una peça sobre la història dels vehicles antics del Servei amb dades i fotografies històriques proporcionades per Bombers de Barcelona. 🚒

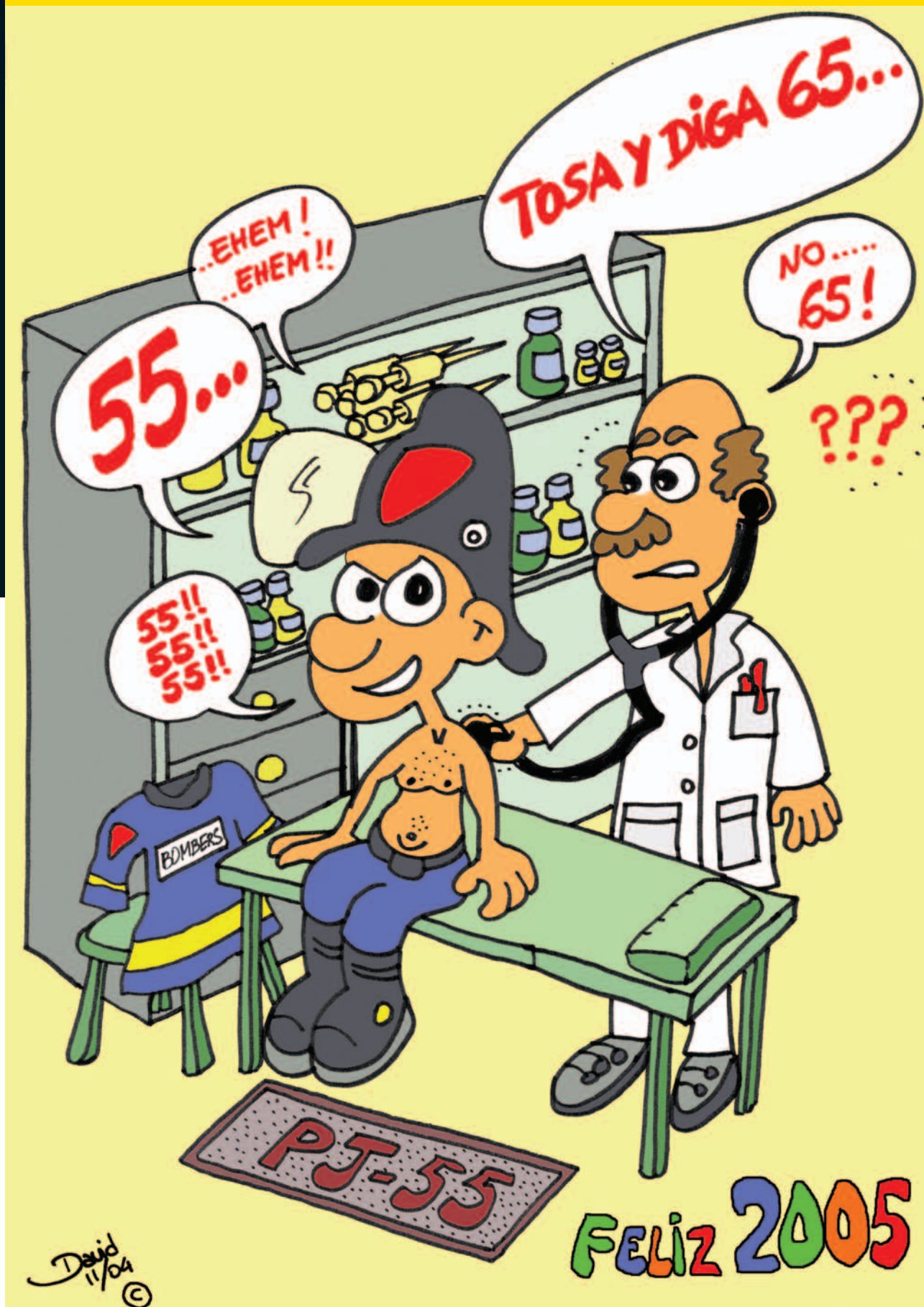

← Una imatge i la portada publicades a la revista Clàssic

33

REVISTA DELS BOMBERS DE BARCELONA

Per David Zapater

Participa-hi!

Com a consolidació de la iniciativa endegada l'any 2002, es convoca aquest any el tercer concurs de narracions breus(relats) amb el tema "El món dels bombers". D'aquesta manera, a més d'aprofitar la capacitat creativa dels membres del servei, es vol promoure la participació i la creativitat, com és voluntat de la direcció de Bombers de Barcelona. La revista Fahrenheit 451 serà el canal d'informació i de publicació dels relats.

BASES DEL CONCURS

Primera

El Concurs de narració breu Bombers de Barcelona està dotat amb un primer premi indivisible de 1.000 euros, un segon, de 500 euros i un tercer premi de 250 euros, així com dos accèssits. Tant els premis com els accèssits s'acreditaran amb el corresponent diploma.

Segona

Podran presentar-se al concurs tots els autors que ho desitgin i que formin o hagin format part del Cos de Bombers de Barcelona, amb un relat escrit en llengua catalana o castellana, amb una extensió màxima de 5 fulls mida DIN-A4, per una sola cara, a doble espai i amb lletra de 12 punts, que haurà de ser original, inèdit i no premiat en cap altre certamen. Només s'admetrà una obra per cada autor.

Tercera

El tema d'aquesta convocatòria és "el món dels bombers"

Quarta

Cada autor haurà de presentar els originals amb suport paper i en arxiu informàtic (word).

Cinquena

Cap obra anirà signada amb el nom de l'autor o pseudònim notori que ho identifiqui. La presentació es farà en dos sobres tancats; un que contindrà l'original en paper i l'arxiu informàtic amb lema o pseudònim escrit en la capçalera (tant en l'escrit en paper com en el disquet) i l'altre que contindrà les dades personals de l'autor, incloent-hi adreça, telèfon, adreça electrònica i el lema o pseudònim.

A l'exterior de tots dos sobres constarà la inscripció "TERCER PREMI DE NARRACIÓ CURTA-BOMBERS DE BARCELONA" i, a sota, el lema o pseudònim identificador.

Sisena

Les obres, en les condicions anteriorment establertes, podran lliurar-se o trametre per correu certificat a: BOMBERS DE BARCELONA . Revista Fahrenheit 451. C/ Provença 178 –08036 Barcelona .

Setena

La data límit de recepció serà a les 14h del dia 25 de març de 2005, acceptant-se com a data la consignada en el matasegells en cas de lliurament per correu.

Vuitena

El jurat estarà compost per especialistes del món literari i de Bombers i la seva composició no es farà pública fins a després del veredict. El guanyador del primer premi d'aquesta edició formarà part del jurat de la propera convocatòria. Els membres del jurat, no podran presentar cap obra a concurs

Novena

El veredict del Jurat serà inapel·lable i es donarà a conèixer a través del web de Bombers el dia 23 d'abril de 2005. Per al lliurament dels premis es convocarà un acte públic.

Desena

Una vegada atorgat el premi, els originals no premiats podran ser retirats pels seus autors o persona autoritzada, en un termini de 30 dies. L'arxiu informàtic de cada relat romandrà en la base de dades de Bombers de Barcelona. Els originals no retirats seran destruïts una vegada exhaurit aquest termini.

Onzena

Totes les obres, premiades o no, podran ser publicades per l'entitat convocant, respectant, en tot cas, els drets d'autor. En totes les possibles edicions haurà de constar el premi obtingut.

En cas de publicació en un altre idioma, la traducció haurà de tenir el vist-i-plau de l'autor.

Dotzena

La participació en el Premi implica l'acceptació total d'aquestes bases

Aquest Nadal vés a peu.

imatges de la història

FAHRENHEIT 451

Núm. 15

Carro portamànegues al parc de la Ciutadella

A la foto, la porta principal del “Cuartelillo del Parque”, situat al parc de la Ciutadella, anomenat parc central en aquell moment. En l’actualitat, alberga l’Institut d’Ensenyament Secundari Verdaguer.

El carro portamànegues transportat pels bombers a la imatge, era conegut a l’època com el “carritorno”.

Amb aquest estri i la bomba manual, els bombers feien una sortida completa.

